

PATVIRTINTA
Marijampolės vaikų lopšelio-darželio „Vaivorykštė“
direktoriaus 2023 m. kovo 1 d.
įsakymu Nr. V–33

MARIJAMPOLĖS VAIKŲ LOPŠELIO-DARŽELIO „VAIVORYKŠTĖ“ BENDRUOMENĖS NARIŲ ETIKOS KODEKSAS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Marijampolės vaikų lopšelio–darželio „Vaivorykštė“ (toliau – Lopšelis-darželis) Bendruomenės narių etikos kodekse (toliau – Etikos kodeksas) įtvirtina pedagogų, administracijos ir kitų darbuotojų (toliau– Bendruomenės narių) dalykinio elgesio nuostatas, reglamentuoja svarbiausius etikos principus ir pageidautino elgesio normas.

2. Etikos kodekso paskirtis – telkti Lopšelio-darželio bendruomenę, pripažinti ir įtvirtinti svarbiausius darbinės veiklos vertybinius principus: pagarbos, atvirumo, tolerancijos, konfidencialumo, profesionalumo, sąžiningumo ir nesavanaudiškumo, atsakomybės; kurti Lopšelyje-darželyje demokratišką, saugią aplinką, skatinančią pasitikėjimą, kūrybingumą, profesinės kompetencijos tobulinimą.

3. Etikos kodeksas papildo bendruomenės teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos LR Švietimo įstatyme, įstaigos nuostatuose, vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose aktuose.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas. **Moralė** – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Pedagogų ir kitų darbuotojų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etines elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeltantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas. Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. Etikos kodekso paskirtis – nubrėžti tolerancijos ribas Lopšelio–darželio Bendruomenės narių tarpusavio santykiuose, išryškinti profesinės etikos požiūriu vengtiną elgesį.

5. Esamiems ir naujai priimamiems pedagogams padėti geriau suprasti, palaikyti ir puoselėti svarbiausias srities vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.

6. Skatinti Bendruomenės narių suvokimą, jog etinis aspektas svarbi bet kurios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą Lopšelio–darželio veikla.

7. Padėti įstaigos bendruomenės nariams vertinti ir spręsti konkrečias gyvenimo situacijas, kuriose iškyla etinio pobūdžio klausimai.

8. Vienas svarbiausių Etikos kodekso tikslų – neetiško elgesio prevencija.

IV. PAGRINDINIAI ETIKOS PRINCIPAI IR VEIKLOS ETIKOS REIKALAVIMAI

9. Bendruomenės nariai įsipareigoja aktyviai palaikyti Lopšelio–darželio siekius, garbingai atstovauti įstaigos vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir už jos ribų.

10. Objektyviai, remiantis moksliniais metodais, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiskai patariant ir padedant vieni kitiems.

11. Laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašuose numatytas funkcijas.

12. Siekti aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domėtis savo srities mokslo naujovėmis.

13. Puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu, užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos, patyčių apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

14. Vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams.

15. Suprasti, jog pedagogo, darbuotojo profesinę etiką pažeidžia:

15.1. kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

15.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems darbuotojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

15.3. darbuotojo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos profesinius gebėjimus, asmenines savybes;

15.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai reikalai ir pan.).

15.5. pedagogo nepagarbus, familiarus (per daug laisvas) elgesys su ugdytiniu, jo tėvais. Vaiko asmeninių savybių, jo šeimos aptarimas ar paviešinimas asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su jų ugdymu, problemos sprendimu;

15.6. šokiruojanti neatitinkanti etikos normų darbuotojų apranga (gilios iškirptės, mini sijonai, tamprės);

15.7. alkoholinių gėrimų ir narkotinių medžiagų vartojimas, rūkymas įstaigoje ir jos teritorijoje.

16. Suteikiant pedagoginį vardą, apdovanojimą, kolegos veiklos pripažinimą turi būti remiamasi tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendento savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu.

17. Bendruomenės narių santykiuose tiesos sakymas, viešumas, tiesos gynimas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių Lopšelio–darželio bendruomenės nario etikos principų.

18. Atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklaudyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo.
19. Suprasti, jog profesinei laisvei prieštarauja:
- 19.1. nepakantumas kitokiai kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;
- 19.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;
- 19.3. pedagogų ir ugdytinių tėvų išsakomos nuomonės, apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus, sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.
20. Tausoti ir atsakingai naudoti Lopšelio–darželio turta, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir priimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:
- 20.1. piktnaudžiavimas Lopšelio–darželio ištekliais vykdant projektus;
- 20.2. Lopšelio–darželio nuosavybės niokojimas dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.
21. Skatinti kolegiską keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius.
22. Kiekvienas bendruomenės narys turi be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, jis turi būti teisingai suprastas, tik kaip siekiantis pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimata.
23. Kiekvienas bendruomenės narys turi priimti dalį atsakomybės už sklandų Lopšelio–darželio darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.
24. Gerbti ir aktyviai prisidėti puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

V. MOKYMO (-SI) IR DARBO ETIKA

25. Kiekvienas bendruomenės narys yra laikomas vertybe. Jis yra ne tik darbo atlikėjas, bet ir kūrėjas, įsipareigojęs siekti aukščiausios kokybės. Nuo jo pastangų priklauso bendro darbo rezultatai.
26. Vadovai yra patarėjai, rėmėjai. Jie gerbia bendruomenės narius, įsigilina į jų poziciją, problemas, išklauso jų nuomones ir pasiūlymus. Priima galutinį sprendimą.
27. Tiesioginių ar netiesioginių dovanų reikalavimas, reikalavimas iš tėvų, vertinamas kaip neetiškas poelgis.
28. Bendruomenės nariai privalo nešturkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą, elgesio normų pažeidimo faktams.
29. Bendraujant ir bendradarbiaujant dalykinėje srityje, pedagogai ir darbuotojai turi būti kompetentingi, kultūringi, humaniški, teisingi, reiklūs sau ir kitiems. Kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir pan.
30. Neleistina naudoti privataus pobūdžio informacijos apie ugdytinį kaip tyrimo medžiagą be jo tėvų sutikimo.
31. Neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

VI. KOMISIJOS SUDARYMAS

32. Etikos kodekso priežiūrą atlieka direktorius ir direktoriaus pavaduotojas ugdymui savo veikloje vadovaudamasis Etikos kodekso nuostatomis.
33. Lopšelio–darželio bendruomenės narių Etikos komisija sudaroma iškilus konfliktui iš trijų bendruomenės darbuotojų.

34. Etikos komisijos narius skiria Lopšelio-darželio direktorius. Į Etikos komisijos sudėtį įtraukiami asmenys, turintys bendravimo ir bendradarbiavimo įgūdžių, gebantys dirbti komandoje, spręsti konfliktus, greitai ir laiku priimti sprendimus, atsakingi ir pareigingi.

35. Netinkamą bendruomenės narių elgesį, konfliktus ir skundus svarsto Etikos komisija. Komisija į posėdžius turi teisę kviesti vadovus bei su svarstomu klausimu susijusius asmenis.

36. Etikos komisijos posėdžius šaukia ir jiems vadovauja Etikos komisijos pirmininkas. Etikos komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo (pasirašyti konfidencialumo pasižadėjimą) ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas.

37. Etikos komisijos sprendimai priimami paprasta balsų dauguma.

38. Etikos komisija, nusprendusi, kad svarstyto asmens elgesys pažeidė Etikos normas, atsižvelgdama į pažeidimo pobūdį ir laipsnį, turi teisę taikyti tokias priemones:

38.1. paimti iš bendruomenės nario raštišką pasiaiškinimą;

38.2. raštu įspėti bendruomenės narį;

38.3. pasiūlyti direktoriui paskirti vieną iš drausminių nuobaudų: pastabą, papeikimą, atleidimą iš darbo;

38.4. už profesinės etikos pažeidimus gali būti taikomas moralinio poveikio priemonės (pvz.: žodinė pastaba, įspėjimas ir pan.).

39. Etikos kodeksas negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms profesinėms vertybėms atvejų, todėl Etikos komisija, nagrinėdama konkrečius prašymus dėl nederamo elgesio Etikos kodekso numatytais atvejais, turi spręsti, ar konkretus poelgis yra nesuderinamas su profesinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

40. Būtina Bendruomenės narių Etikos kodekso priėmimo sąlyga – viešas jo projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

41. Etikos kodeksas ir jų pakeitimai tvirtinami direktoriaus įsakymu.

42. Etikos kodeksas skelbiamas viešai Lopšelio-darželio internetinėje svetainėje.

43. Etikos kodekso pažeidimas laikomas Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu.

44. Kiekvienas Lopšelio-darželio bendruomenės narys privalo savo veikloje vadovautis šiuo Etikos kodeksu.

45. Etikos kodeksas negali numatyti visų nepagarbos bendrai pripažintoms vertybėms atvejų, todėl etikos komisija, spręsdama konkrečius pareiškimus dėl etiškai nederamo elgesio, etikos kodekso nenumatytais atvejais turi spręsti ar konkretus poelgis suderinamas su etikos kodekso pripažintomis pamatinėmis etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

46. Su šiuo Bendruomenės narių Etikos kodeksu supažindinami visi Lopšelio-darželio darbuotojai DVS Kontora priemonėmis.

SUDERINTA

Marijampolės vaikų lopšelio-darželio „Vaivorykštė“
tarybos 2023 m. vasario 10 d.
posėdžio protokolu Nr.PR-6